

ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ 2022

SÍLA | RESPEKT | NEZÁVISLOST

Výhrada: *Cílem dokumentu je poskytnutí základních informací pro podnikání. Hospodářská komora České republiky objektivně nemůže převzít odpovědnost za naprostou správnost, úplnost a aktuálnost jí poskytovaných informací. Hospodářská komora ČR postupuje s odbornou péčí, ale neodpovídá za škodu vzniklou v souvislosti s poskytnutými informacemi.*

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD.....	3
PRÁVNÍ RÁMEC	5
ZÁKLADNÍ POJMY	5
ZAMĚSTNANECKÁ KARTA.....	7
MODRÁ KARTA.....	10
SEZÓNÍ ZAMĚSTNÁNÍ	11
PROJEKTY EKONOMICKÉ MIGRACE.....	13
UŽITEČNÉ ODKAZY	18

ÚVOD

Hospodářská komora České republiky je v každodenním kontaktu s podnikateli, díky čemuž vnímáme stále intenzivněji, jak je pro české firmy prakticky nemožné sehnat nové zaměstnance a jsou proto stále častěji nuceny obracet se na zahraniční pracovní trhy. Tato příručka navazuje na předchozí příručku v době, kdy se hospodářství nejen v České republice vzpamatovává po zásazích v důsledku pandemie onemocnění COVID-19. Mezi největší překážky rozvoje podnikání patří náklady na pracovní sílu a nedostatek kvalifikované pracovní síly¹. České firmy se snaží získat pracovníky ze zahraničí a investují za tím účelem nemalé finanční prostředky. Bohužel právní úprava zaměstnávání cizinců je v České republice velmi komplikovaná a celý proces je pro firmy nákladný a zdlouhavý. Proto jsme se rozhodli vytvořit tuto příručku, která podnikatelům vysvětlí základní pravidla pro zaměstnávání cizinců, upozorní na některá úskalí a seznámí s programy ekonomické migrace, díky kterým lze zahraniční zaměstnance získat.

Pro zajímavost uvádíme ze statistik Ministerstva práce a sociálních prací (dále „MPSV“) vývoj počtu zahraničních zaměstnanců od roku 2017 do září 2021 na českém trhu práce a vývoj nabídky a poptávky po pracovní síle.

Tabulka 1 Přehled počtu zahraničních zaměstnanců

K datu	Celkem zahraničních zaměstnanců	Zaměstnanci z EU/EHP a Švýcarska	Zaměstnanci z třetích zemí	Zaměstnanci z třetích zemí, kteří nepotřebují pracovní oprávnění
leden 2017	372 862	276 437	96 425	73 296
červenec 2017	428 968	306 667	122 301	86 486
září 2017	446 485	315 888	130 597	90 719
leden 2018	471 731	327 964	143 767	101 305
červenec 2018	551 719	361 767	189 952	118 456
září 2018	574 687	369 097	205 590	122 131
leden 2019	557 389	354 675	202 714	119 209
červenec 2019	612 628	368 224	244 404	127 913

¹ Komerový barometr: https://www.komora.cz/press_release/volebni-programy-nezarucuji-zvyseni-vykonnosti-tuzemske-ekonomiky-hospodarska-komora-nechce-aby-cr-kvuli-tomu-preslapovala-na-miste-doporucuje-proto-politickym-stranam-aby-sve-povolebni-plany-preh/

září 2019	641 326	381 005	260 321	135 493
leden 2020	607 564	373 018	234 546	136 378
červenec 2020	614 924	378 325	236 599	140 655
září 2020	655 211	386 884	268 327	142 258
únor* 2021	647 824	386 717	261 107	142 554
červenec 2021	682 865	395 320	287 545	148 619
září 2021	719 890	402 401	317 489	151 375

Zdroj: MPSV, Zaměstnávání cizích státních příslušníků

Pozn.: *Údaje za leden 2021 nejsou k dispozici.

Tabulka 2 Nabídka a poptávka na trhu práce

K datu	Počet uchazečů o zaměstnání	Volná pracovní místa (nahlášená Úřadu práce)
září 2017	284 915	206 106
září 2018	224 331	316 163
září 2019	201 907	345 352
září 2020	277 015	316 658
září 2021	262 142	357 911

Zdroj: MPSV, Měsíční nezaměstnanost – vývoj na trhu práce ve vybraném roce

PRÁVNÍ RÁMEC

Jako podnikatel a zaměstnavatel se při náboru zaměstnanců ze zahraničí setkáte minimálně s těmito třemi základními zákony a dvěma nařízeními EU:

1. **zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) - tento zákon upravuje obecně podmínky vstupu cizince na území České republiky a jednotlivá pobytová oprávnění cizinců;

2. **zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) – část čtvrtá tohoto zákona upravuje zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí;

3. **zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) – úprava pracovněprávních vztahů se zahraničním zaměstnancem;

4. **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806** ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví **seznam třetích zemí**, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění);

5. **nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009**, ze dne 13. července 2009, **o kodexu Společenství o vízech** (vízový kodex).

Na některé další právní předpisy najdete upozornění přímo v textu.

ZÁKLADNÍ POJMY

KDO JE TO CIZINEC

Pojem cizince obecně upravuje zákon o pobytu cizinců. Dle tohoto zákona se cizincem rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Zákon o zaměstnanosti však pracuje s užším vymezením. Dle tohoto zákona se totiž pro účely zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí za cizince nepovažuje občan Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska a jeho rodinní příslušníci a někteří další cizinci. Podrobněji bude vysvětleno níže. Je to logické, neboť volný pohyb osob, tedy i pracovníků, je jednou ze základních svobod EU, a proto k občanům EU je přístupováno jinak a v zásadě bez omezení.

POVOLENÍ K ZAMĚSTNÁNÍ

Zásadně platí, že cizinci, kteří chtějí pracovat na území ČR, potřebují povolení k zaměstnání. Někteří cizinci však mají volný přístup na český trh práce. Jedná se o občany EU, občany Evropského hospodářského prostoru (Norsko, Island, Lichtenštejnsko), občany Švýcarska a některé další kategorie cizinců ze třetích zemí (např. držitelé trvalého pobytu v ČR, absolventi českých středních a vysokých škol, azylanti nebo osoby požívající doplňkové ochrany). Výhodou zaměstnávání těchto

cizinců je skutečnost, že je lze zaměstnat bez dalšího a není třeba absolvovat složitý a nákladný proces získávání zaměstnanecké karty.

PŘÍKLAD: Zaměstnavatel bude chtít zaměstnat na volné pracovní místo občana Německa. Pro platné a legální zaměstnání tento zaměstnanec nepotřebuje zaměstnaneckou kartu. Mezi stranami tak bude rovnou uzavřena pracovní smlouva či dohoda a zaměstnanec může ihned vykonávat činnost pro zaměstnavatele.

POZOR: I pro tyto zaměstnance je ale stanovena ohlašovací povinnost, to znamená, že jejich zaměstnávání musíte nahlásit na příslušné krajské poboce Úřadu práce, a to nejpozději v den nástupu takového zaměstnance k výkonu práce.

Cizinci, kteří nemají volný přístup na trh práce v ČR, potřebují povolení k zaměstnání. Povolení k zaměstnání je navázáno na pobytové oprávnění, tzn., že cizinec musí mít povoleno na území ČR pobývat.

JEDNOTLIVÁ POBYTOVÁ OPRÁVNĚNÍ PRO CIZINCE ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Cizinci ze třetích zemí na území ČR mohou pobývat na základě řady oprávnění, se kterými jsou spojena různá práva a povinnosti. V této příručce se **zabýváme výhradně těmi, která opravňují k výkonu zaměstnání na území ČR**, a těmi jsou:

- zaměstnanecká karta,
- modrá karta,
- sezónní zaměstnání,
- mimořádné pracovní vízum,
- karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance,
- karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu EU.

Problematiku zaměstnávání na základě karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance a karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu EU zde podrobně nerozebíráme.

ZAMĚSTNANECKÁ KARTA

Zaměstnanecká karta je relativně novým druhem oprávnění povolení k pobytu, které nahradilo dříve vydávané vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem zaměstnání, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání a zelenou kartu. Zaměstnaneckou kartu získají cizinci, kteří chtějí v ČR pracovat déle než 3 měsíce. Vydává se na dobu trvání pracovní-právního vztahu, a to nejdéle na dobu 2 let a její platnost je možno opakovaně prodlužovat. O vydání zaměstnanecké karty rozhoduje odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR (dále „OAMP“) ve lhůtě 60 dnů, ve zvlášť složitých případech ve lhůtě 90 dnů.

Zaměstnanecká karta je určena pro všechny druhy povolání bez ohledu na požadovanou odbornou způsobilost a kvalifikaci. Cizince ze třetí země lze zaměstnat jen na takové pracovní místo, které bylo po stanovenou dobu (30 dnů) nejprve nabízeno Úřadem práce. Zaměstnavatel, který chce zaměstnat cizince, je povinen nejprve oznámit příslušné krajské pobočce Úřadu práce volné pracovní místo a jeho charakteristiku. Volným pracovním místem obsaditelným držitelem zaměstnanecké karty se pak rozumí takové pracovní místo, které prošlo tzv. testem trhu práce, což znamená, že nebylo obsazeno do 30 dnů od jeho oznámení příslušné pobočce Úřadu práce. Toto opatření bylo zavedeno v souvislosti s hospodářskou krizí v letech 2008 až 2012 proto, aby cizinci neobsazovali místa, o která mají zájem čeští občané. Následovně bylo modifikováno a lhůta může být Úřadem práce zkrácena až na 10 dnů. **Testem trhu práce tak projde takové pracovní místo, které bylo zaměstnavatelem nahlášeno jako volné a následovně Úřadem práce zařazeno do centrální evidence pracovních míst.**

Žádost cizinec podá na místně příslušném zastupitelském úřadu ČR (ve státě, jehož je občanem) na zvláštním formuláři „Žádost o zaměstnaneckou kartu“, který nalezne na stránkách ministerstva vnitra. K žádosti je nutno dále předložit:

- platný cestovní doklad;
- doklad o zajištění ubytování;
- 2 fotografie odpovídající aktuální podobě cizince;
- pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti (nebo alespoň smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se strany zavazují v ujednané lhůtě uzavřít pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti); uvedené doklady musí obsahovat ujednání, ze kterého vyplývá, že **bez ohledu na rozsah práce nebude sjednaná měsíční mzda nižší než základní sazba měsíční minimální mzdy a týdenní pracovní doba bude činit nejméně 15 hodin;**
- doklady prokazující odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání, pokud tato podmínka vyplývá z charakteru zaměstnání nebo ji stanoví mezinárodní smlouva, zejména
 - doklad prokazující požadované vzdělání (např. diplom); v odůvodněných případech je třeba předložit doklad o uznání vzdělání v ČR;

- doklad prokazující požadovanou odbornou kvalifikaci, je-li podle jiných právních předpisů vyžadována (např. průkaz obsluhy vysokozdvížného vozíku nebo u řidičů tramvaje/autobusů příslušné řidičské oprávnění apod.);
- doklad prokazující požadované podmínky pro výkon tzv. regulovaného povolání, jde-li o takové povolání;
- na požádání doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů;
- na požádání doklad potvrzující splnění požadavků proti zavlečení infekčního onemocnění.

POZOR: Ministerstvu vnitra lze předkládat pouze originální dokumenty a všechny předložené dokumenty v cizím jazyce musí být opatřeny úředně ověřeným překladem do českého jazyka. S výjimkou cestovního dokladu a fotografie cizince nesmí být žádné náležitosti žádosti starší 180 dnů. A také je třeba pamatovat na to, že před obdržení zaměstnanecké karty, bude cizinec vyzván k předložení dokladu o uzavření cestovního zahraničního pojištění a dokladu o jeho úhradě.

DŮVODY PRO ZAMÍTNUTÍ ŽÁDOSTI O VYDÁNÍ ZAMĚSTNANECKÉ KARTY

Ministerstvo vnitra žádost zamítne např. z těchto důvodů:

1. Cizinec nesplňuje některou z podmínek pro vydání zaměstnanecké karty (např. pracovní pozice není zařazena v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty).

2. Jedná se o žádost o vydání zaměstnanecké karty podanou cizincem uvedeným v § 42g odst. 6 zákona o pobytu cizinců (např. cizinec, který již na území pobývá na základě krátkodobého víza) a **Úřad práce vydal závazné stanovisko, že další zaměstnávání cizince nelze vzhledem k situaci na trhu práce povolit.**

3. Cizinec se na požádání Ministerstva vnitra nebo zastupitelského úřadu nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti, nebo se i přes absolvování pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodaří tyto údaje ověřit.

4. Nepravdivě vyplněná žádost.

5. Cizinec je evidován v evidenci nežádoucích osob.

6. Cizinec je zařazen do Schengenského informačního systému (SIS).

7. Ministerstvo vnitra má poznatky o tom, že by náklady spojené s pobytem cizince na území nesla Česká republika.

8. Cizinec předloží padělané anebo pozměněné náležitosti nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti.

9. Existuje důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit mezinárodní vztahy ČR.

10. Existuje důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území jiného schengenského státu ohrozit jeho bezpečnost nebo v něm závažným

způsobem narušit veřejný pořádek anebo ohrozit mezinárodní vztahy schengenských států.

11. Cizinec by mohl při dalším pobytu na území **ohrozit veřejné zdraví** tím, že trpí závažnou nemocí vedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, pokud k takovému onemocnění došlo před vstupem cizince na území.

12. Jsou zjištěny **skutečnosti nasvědčující** tomu, že cizinec po skončení pobytu stanoveného zaměstnaneckou kartou neopustí území nebo že **zaměstnaneckou kartu hodlá zneužít k jinému účelu**, než je uveden v žádosti.

13. Před vyznačením dlouhodobého víza za účelem převzetí zaměstnanecké karty **nepředloží doklad o cestovním zdravotním pojištění** a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění.

14. Pobyt cizince na území není v zájmu ČR nebo je zjištěna **jiná závažná překážka** pobytu cizince na území.

15. Cizinec **neuhradil pokutu nebo náklady řízení** vzniklé v souvislosti s řízením vedeným podle zákona o pobytu cizinců (poplatek za vyřízení žádosti).

16. Cizinec **není osobou trestně zachovalou**.

17. **Budoucí zaměstnavatel cizince je nespolehlivý**.

18. Cizinec se dopustil výkonu nelegální práce.

19. Jde-li o agenturní zaměstnávání a jedná-li se současně o takový **druh práce, který agentura práce nemůže** formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele **zprostředkovávat**.

V případě zamítnutí žádosti o vydání zaměstnanecké karty může cizinec ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o zamítnutí žádosti podat odvolání proti tomuto rozhodnutí ke Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců prostřednictvím OAMP. Lhůta pro podání odvolání je zachována i v případě, že je odvolání poslední den lhůty podáno české poště nebo jinému držiteli poštovní licence jako poštovní zásilka adresovaná OAMP. Z odvolání musí být patrné, kdo jej činí, jakého rozhodnutí se týká a v jakém rozsahu je toto rozhodnutí napadáno a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost tohoto rozhodnutí. OAMP má následně 30 dní na posouzení podaného odvolání a v případě, že neshledá žádné pochybení, předá spis se svým stanoviskem Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců, která o podaném odvolání rozhodne.

V zásadě obecně platí, že zaměstnanecká karta má duální charakter, což znamená, že opravňuje cizince jak **k pobytu na území ČR, tak k zaměstnání**, aniž by cizinec musel žádat na dvou místech. To je výhodné např. ve chvíli, kdy chce cizinec změnit zaměstnání po dobu trvání zaměstnanecké karty v rámci míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty. Díky zaměstnanecké kartě již není nutné žádat o nové povolení k zaměstnání, ale postačuje pouze nové zaměstnání ministerstvu vnitra předem nahlásit a nechat si jej schválit. Ve výjimečných případech však cizinec může získat i neduální zaměstnaneckou kartu. Jedná se o případy, kdy má cizinec volný přístup na český trh práce a zaměstnanecká karta mu slouží pouze jako povolení k dlouhodobému pobytu (např. cizinec, který chce být v ČR zaměstnán jako pedagogický pracovník nebo akademický pracovník vysoké školy nebo cizinec, který

v ČR získal střední nebo vyšší odborné vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání v konzervatoři nebo vysokoškolské vzdělání).

MODRÁ KARTA

Modrá karta je oprávnění k **dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci**. Modrá karta opravňuje cizince k pobytu a zároveň výkonu zaměstnání, tj. cizinec nepotřebuje zvlášť pracovní povolení. Za vysokou kvalifikaci se považuje **řádně ukončené vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání, které trvalo alespoň 3 roky**.

Žádost o modrou kartu může podat cizinec, pokud:

- Hodlá v ČR pobývat déle než 3 měsíce a bude zaměstnán na pracovní pozici vyžadující vysokou kvalifikaci, jež podle zákona o zaměstnanosti může být obsazena cizincem, který není občanem Evropské unie.
- Cizinec nesmí být žadatelem o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu ani rodinným příslušníkem občana Evropské unie, pokud občan Evropské unie pobývá na území, ani rezidentem jiného členského státu Evropské unie a na území ČR pobývat na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie za účelem zaměstnání nebo podnikání.
- Cizinec nesmí na území ČR pobývat v souladu s mezinárodní smlouvou usnadňující vstup a dočasný pobyt některých kategorií fyzických osob v souvislosti s obchodem a investicemi, kterou je ČR vázána.
- Cizinec nesmí na území ČR pobývat na základě oprávnění k pobytu.
- Cizinec nesmí být zaměstnancem zaměstnavatele z jiného členského státu Evropské unie vyslaným k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb na území ČR.
- Cizinec nesmí být žadatelem o mezinárodní ochranu formou nebo v postavení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.
- Cizinec nesmí být žadatelem o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území, nebo cizincem, který pobývá na území na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany.

Žádost o vydání modré karty se podává na zastupitelském úřadě ČR v zahraničí. Je-li cizinec držitelem modré karty vydané jiným členským státem Evropské unie, anebo pokud je držitelem víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu na území vydaného za jiným účelem, může žádost o vydání modré karty podat i na pracovišti Ministerstva vnitra, a to ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne vstupu na území. Žádost je nutné podat osobně.

Žádost se podává na stanoveném formuláři, ke kterému je třeba přiložit:

- cestovní doklad (je nutno předložit originál cestovního dokladu);

- 2 fotografie odpovídající aktuální podobě cizince;
- doklad o zajištění ubytování;
- pracovní smlouvu pro výkon zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci na dobu nejméně jednoho roku na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu, která dále obsahuje **výši sjednané hrubé měsíční nebo roční mzdy odpovídající alespoň výši 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy vyhlášené sdělením MPSV**;
- doklady potvrzující vysokou kvalifikaci (doklad o dosaženém vzdělání);
- jde-li o výkon regulovaného povolání, doklad o splnění podmínek pro výkon takového povolání (pozn. MV ČR rozhodne o vydání modré karty po vyjádření příslušného uznávacího orgánu);
- jde-li o agenturní zaměstnávání, doklad jméno, příjmení, popřípadě rodné příjmení, státní občanství, datum a místo narození a dále bydliště, druh práce, kterou bude cizinec jako dočasně přidělený zaměstnanec vykonávat, místo výkonu práce u uživatele a název a sídlo uživatele;
- může být požadován doklad obdobný výpisu z Rejstříku trestů, případně doklad potvrzující splnění požadavků opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

Vždy je třeba předložit originály, nebo úředně ověřené kopie dokumentů. Všechny předkládané dokumenty musí být vyhotoveny v českém jazyce, nebo do češtiny úředně přeloženy. Cizozemské veřejné listiny musí být navíc opatřeny vyšším ověřením (apostila, superlegalizace). **Náležitosti žádosti nesmí být starší 180 dnů, s výjimkou cestovního dokladu a fotografie cizince, pokud odpovídá jeho skutečné podobě.**

SEZÓNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Sezónní zaměstnání mohou cizinci na území ČR vykonávat jednak na základě krátkodobého (tzv. schengenského víza), které má platnost maximálně 90 dnů a vydává jej ministerstvo zahraničních věcí ČR a jednak na základě dlouhodobého víza pro sezónní zaměstnávání, které vydává ministerstvo vnitra ČR a které může být maximálně na dobu 6 měsíců.

KRÁTKODOBÉ VÍZUM (TZV. SCHENGENSKÉ)

Schengenské krátkodobé vízum za účelem sezónního zaměstnání cizince opravňuje k pobytu na území ČR po dobu nejdéle 90 dní. Platí zde ještě doplňující pravidlo, že pobyt v průběhu 180 dní nesmí přesáhnout 90 dnů, doba jednotlivých pobytů se sčítá. Za sezónní zaměstnání se považuje činnost závislá na ročním období. Odvětví, ve kterých lze vykonávat sezónní zaměstnání jsou v současnosti tyto:

- rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti,
- lesnictví a těžba dřeva,

- ubytování,
- stravování a pohostinství,
- sportovní, zábavní a rekreační činnosti.²

POZOR: Žádost o schengenské vízum za účelem zaměstnání vyřizuje ministerstvo zahraničních věcí. Prodloužení schengenského víza za účelem zaměstnání vyřizuje Policie ČR – odbory cizinecké policie krajských ředitelství podle místa hlášeného pobytu cizince. Žádost o dlouhodobé vízum pro účely sezónního zaměstnání vydává ministerstvo vnitra.

Žádost o vydání schengenského víza se zásadně podává na konzulátě ČR v místě trvalého pobytu cizince, výjimky závisí na tom, zda ve státě trvalého pobytu má ČR konzulát, zda cizinec navštíví i další země schengenského prostoru, jak dlouhý bude jeho pobyt v jednotlivých státech apod. Žádosti se obvykle podávají osobně a odebírají se biometrické údaje (otisky prstů). O schengenské vízum se žádá nejdříve 6 měsíců a nejpozději 15 dnů před cestou.

Žádost se podává na stanoveném formuláři, ke kterému je třeba přiložit:

- cestovní doklad;
- fotografii odpovídající aktuální podobě cizince;
- podpůrné dokumenty prokazující účel cesty (**povolení k zaměstnání vydané Úřadem práce ČR**, pakliže se neuplatní výjimka podle § 98 a 98a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti, smlouva o smlouvě budoucí, živnostenský list, výpis z obchodního rejstříku aj.);
- doklad o zajištění ubytování;
- finanční prostředky (potvrzení zaměstnavatele o dohodnuté výši mzdy, platu nebo odměny - lze doložit pracovní smlouvou nebo dohodou);
- informaci umožňující posoudit záměr návratu (nejčastěji rezervace letenky/jízdenky);
- doklady prokazující uzavřené cestovní zdravotní pojištění;
- případně další (např. úhrada poplatku).

O žádostech se běžně rozhodne během 3 – 5 dnů. Zákonná lhůta pro vyřízení je 15 dnů. V jednotlivých případech může být zákonná lhůta pro vyřízení prodloužena na 45 dnů, zejména pokud je zapotřebí dalšího posouzení.

DLOUHODOBÉ VÍZUM ZA ÚČELEM SEZÓNNIHO ZAMĚSTNÁNÍ

Žádost se podává na zastupitelském úřadě ČR v zemi pobytu cizince na předepsaném formuláři. **Přikládají se stejné doklady jako u žádosti o zaměstnaneckou kartu a řízení o jeho vydání se řídí stejnými lhůtami a pravidly.**

² Vyhláška ministerstva práce a sociální věcí č. 322/2017 Sb.

Pokud bylo dlouhodobé vízum vydáno na kratší dobu než 6 měsíců, je možné jej i opakovaně prodloužit, nejdéle však na (celkovou) dobu 6 měsíců.

PROJEKTY EKONOMICKÉ MIGRACE

Cílem programů ekonomické migrace je urychlení procesu povolení zaměstnání a pobytu na území ČR pro cizince z třetích zemí. Zjednodušeně řečeno proces probíhá tak, že český zaměstnavatel má vyhládnutého konkrétního zaměstnance/cizince pro konkrétní pozici, všechny daným programem požadované doklady zašle subjektu v ČR (tzv. garantovi programu), který je zkontroluje a pokud vše odpovídá požadavkům konkrétního programu, garant zařadí zaměstnavatele do daného programu. Díky zařazení zaměstnavatele do konkrétního programu ekonomické migrace má cizinec zaručeno přednostní vyřízení své žádosti o povolení k pobytu, resp. zaměstnání.

V současnosti jsou realizovány tyto programy ekonomické migrace:

- Program klíčový a vědecký personál určený pro investory, nově založené společnosti, start-upy a nově také výzkumné organizace a technologické společnosti, jež mají zájem zaměstnat špičkové vysoce kvalifikované pracovníky z třetích zemí.
- Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec určený pro společnosti zaměstnávající vysoce kvalifikované pracovníky z třetích zemí.
- Program kvalifikovaný zaměstnanec určený pro společnosti zaměstnávající středně až nízko kvalifikované zaměstnance z Ukrajiny, Srbska, Mongolska, Filipín, Běloruska, Černé Hory, Moldávie, Kazachstánu a Indie.

PROGRAM KLÍČOVÝ A VĚDECKÝ PERSONÁL

Zaměstnavatelem musí být:

- **investor** - působící v ČR alespoň 1 rok a zaměstnávající ke dni podání žádosti alespoň 50 osob v ČR a 250 osob celosvětově; nebo
- **výzkumná organizace** – organizace je zapsaná v seznamu výzkumných organizací vedeným MŠMT; nebo
- **technologická společnost** – společnost se smlouvou o spolupráci v oblasti vědy a výzkumu s výzkumnou organizací zapsanou v seznamu výzkumných organizací; nebo
- **nově založená společnost** – nová společnost, která se zaváže, že zaměstná do dvou let od zápisu do obchodního rejstříku minimálně 20 zaměstnanců; v případě společnosti působící v oblasti „IT/SW development“ minimálně 10 zaměstnanců, společnost požádá o investiční pobídku nebo doloží smlouvu o zajištění prostor pro podnikání; nebo

- **start-up** - mladá inovativní společnost vyvíjející produkt nebo službu, které jsou místně a časově unikátní, jedinečným a inovativním způsobem řeší daný problém, má potenciál rychlého růstu z hlediska tržeb a zákazníků a stojí především na zakladatelích a většinou pro svůj další růst a uvedení produktu na trh potřebuje investici.

Zaměstnavatel musí splňovat další obecné podmínky, které jsou ve všech programech, jako je např. daňová rezidence v ČR, vyrovnané závazky vůči státu, neexistence pokuty za nelegální zaměstnávání v posledních dvou letech.

Na straně zaměstnanců je program určen pro vysoce kvalifikované profese v CZ ISCO 1-3, cizince v postavení statutárních orgánů, vnitropodnikově převedené či vyslané manažery a specialisty. Pracovní poměr musí být uzavřen na plný úvazek a v případě uchazečů o modrou kartu nejméně na dobu jednoho roku.

Subjekty/garanty zařazujícími do programu jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu a Agentura CzechInvest.

Program v zásadě není teritoriálně omezen, žádosti o pobytové oprávnění zaměstnanců, jejichž zaměstnavatel byl do programu zařazen, jsou vyřizovány do 30 dnů od podání žádosti, a to včetně žádosti rodinných příslušníků těchto zaměstnanců. Uchazeči mohou žádat o zaměstnaneckou kartu, modrou kartu nebo kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance.

POZOR: Nově je program v případech vyslaných pracovníků omezen jen na případy, kdy zahraniční subjekt/zaměstnavatel je s přijímajícím subjektem/zaměstnavatelem v ČR kapitálově propojen nebo je jeho organizační složkou.

PROGRAM VYSOCE KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC

Zaměstnavatelem musí být:

- firma působící v ČR nejméně 2 roky, během nichž zaměstnávala nejméně 3 zaměstnance a řádně plní své povinnosti (např. vyrovnané závazky vůči státu),
- musí být daňovým rezidentem v ČR,
- musí po celou dobu garantovat zaměstnanci mzdu ve výši alespoň minimálního průměrného výdělku příslušné podskupiny CZ-ISCO, resp. v minimální výši stanovené pro žadatele o modrou kartu, a to bez ohledu na to jaký druh pobytového oprávnění žádá,
- pracovní poměr musí být uzavřen na plný úvazek a nejméně na dobu jednoho roku.

Zaměstnavatel musí splňovat obecná kritéria jako u většiny programů jako je např. daňová rezidence v ČR, vyrovnané závazky vůči státu, neexistence pokuty za nelegální zaměstnávání v posledních dvou letech, vkládání účetní závěrky do sbírky listin. Volné pracovní místo musí projít testem trhu práce.

Zaměstnanci mohou být v zásadě ze všech třetích zemí, program je určen pro vysoce kvalifikované profese v CZ ISCO 1-3 včetně zdravotních profesí. Zaměstnanci ve zdravotnických profesích musí mít rozhodnutí o uznání vzdělání.

Subjekty/garanty zařazujícími do programu jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo zdravotnictví.

Program v zásadě není teritoriálně omezen, žádosti o pobytové oprávnění zaměstnanců, jejichž zaměstnavatel byl do programu zařazen, jsou vyřizovány přednostně a s nižší administrativou, a to včetně žádosti rodinných příslušníků těchto zaměstnanců. Uchazeči mohou žádat o zaměstnaneckou kartu, modrou kartu nebo kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance.

PROGRAM KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC

Zaměstnavatelem musí být:

- společnost vyvíjející na území ČR skutečnou ekonomickou činnost nejméně 2 roky v oblasti výroby, poskytování služeb, veřejném sektoru, v zemědělství, lesnictví nebo potravinářství;
- společnost ke dni podání žádosti zaměstnávající nejméně 6 zaměstnanců, a to nejméně v období 3 měsíců před podáním žádosti.

Zaměstnavatel musí splňovat obecná kritéria jako u ostatních programů jako je např. daňová rezidence v ČR, vyrovnané závazky vůči státu, neexistence pokuty za nelegální zaměstnávání v posledních dvou letech, vkládání účetní závěrky do sbírky listin.

Volné pracovní místo musí projít testem trhu práce, přičemž na toto místo (a následovně pro zaměstnance-cizince) musí být zaručena mzda na úrovni 1,2 násobku zaručené mzdy odpovídající příslušné skupině prací³.

POZOR: Většinou každý rok dochází ke zvýšení minimální mzdy a v důsledku toho i ke zvýšení zaručené mzdy, u již zveřejněných pracovních míst je třeba požádat Úřad práce o úpravu nabídky a zvýšit navrhovanou mzdu v souladu s platnými právními předpisy.

Program je určen pro středně a nízko kvalifikované pracovníky (pozice spadající dle klasifikace CZ-ISCO mezi 4. – 8. hlavní třídu). Zaměstnanci mohou být jen z vybraných třetích zemí (v současnosti Ukrajina, Mongolsko, Filipíny, Moldávie, Srbsko a Černá Hora, Kazachstán a Bělorusko). Počet osob, které mohou v daném roce požádat

³ Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

o zaměstnaneckou kartu je kapacitně omezen nařízením vlády⁴. Zaměstnanci mohou na základě zařazení zaměstnavatele do programu žádat o zaměstnaneckou kartu. Program se nevztahuje na rodinné příslušníky zaměstnanců.

Do programu zařazují garanti, u kterých je třeba žádost o zařazení do programu podat, a to s veškerými doklady, které se týkají zaměstnavatele. Těmito guaranty jsou:

- Hospodářská komora ČR + krajské pobočky (KHK),
- Svaz průmyslu a dopravy ČR,
- Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR,
- Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR,
- Agrární komora ČR,
- Potravinářská komora ČR,
- Zemědělský svaz ČR,
- Lesnicko-dřevařská komora ČR,
- Asociace soukromého zemědělství ČR,
- Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Žadatelé/zaměstnanci o pobytové oprávnění mají zaručeno, že na základě zařazení zaměstnavatele do programu dostanou termín pro podání své žádosti na zastupitelském úřadě ČR v zahraničí. Zařazení zaměstnavatele do programu má platnost jednoho roku, během kterého může zaměstnavatel podávat žádosti o další zaměstnance, nicméně po celou dobu musí splňovat podmínky programu.

MIMOŘÁDNÉ PRACOVNÍ VÍZUM PRO STÁTNÍ PŘÍSLUŠNÍKY UKRAJINY PRACUJÍCÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ, POTRAVINÁŘSTVÍ NEBO LESNICTVÍ

Na konci roku 2019 vláda umožnila svým nařízením⁵ vydávat mimořádná pracovní víza pro žadatele z Ukrajiny. Vízum je možné vydat jen pro cizince/zaměstnance zaměstnavatelů zařazených do programu, který je vyhlášen Ministerstvem zemědělství ČR a jen pro vybrané druhy prací, a to dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) jsou práce z těchto oborů:

- 01 Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti,
- 02 Lesnictví a těžba dřeva,
- 10 Výroba potravinářských výrobků,
- 11 Výroba nápojů.

⁴ Nařízení vlády č. 220/2019 Sb. o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu, ve znění pozdějších předpisů

⁵ Nařízení vlády č. 291/2019 Sb. o mimořádném pracovním vízu pro státní příslušníky Ukrajiny pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví

Zaměstnanec/žadatel o vízum musí vykonávat činnost na pozici zařazené v klasifikaci CZ –ISCO ve třídách 5. – 9. Zaměstnavatelem žadatele o mimořádné pracovní vízum nesmí být agentura práce.

Zaměstnavatel musí splňovat obecná kritéria jako u ostatních programů jako je např. daňová rezidence v ČR, vyrovnané závazky vůči státu, neexistence pokuty za nelegální zaměstnávání v posledních dvou letech, vkládání účetní závěrky do sbírky listin.

Volné pracovní místo musí projít testem trhu práce, přičemž na toto místo (a následovně pro zaměstnance-cizince) **musí být zaručena mzda odpovídající příslušné úrovni zaručené mzdy** pro konkrétní druh práce. Vedle toho **cizinec musí podat prostřednictvím svého zaměstnavatele žádost o vydání povolení k zaměstnání na místně příslušné krajské pobočce Úřadu práce.**

Do programu zařazují garanti, kterými jsou:

- Agrární komora ČR,
- Potravinářská komora ČR,
- Zemědělský svaz ČR,
- Lesnicko-dřevařská komora ČR,
- Asociace soukromého zemědělství ČR.

Zaměstnavatel s žádostí o zařazení do programu žádá o konkrétní zaměstnance. Pokud je zaměstnavatel do programu zařazen, žadatel/zaměstnanec obdrží jedinečný specifický kód, na základě kterého si podá žádost o mimořádné vízum na konzulátě ve Lvově a obdrží termín pro předložení svých dokladů (obdobné jako u ostatních žádostí o pobytové oprávnění).

Kapacita programu je stanovena na 125 zaměstnanců měsíčně, délka pobytového titulu je maximálně jeden rok a nedá se prodloužit, ale je možné ji podávat opakovaně. Program je zatím omezen na dobu do 31. 12. 2022.

UŽITEČNÉ ODKAZY

Ministerstvo vnitra

Zaměstnávání cizinců: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-zamestnavatele.aspx>

Zaměstnanecká karta: <https://www.mvcr.cz/clanek/zamestnanecka-karta.aspx>

Modrá karta: <https://www.mvcr.cz/clanek/modra-karta.aspx>

Sezónní zaměstnání: <https://www.mvcr.cz/clanek/sezonni-zamestnavani.aspx>

Tiskopisy a formuláře: <https://www.mvcr.cz/clanek/formulare-zadosti.aspx>

Ministerstvo zahraničí

Sezónní zaměstnání:

https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/vizum_k_pobytu_do_90_dnu_za_ucelem_2.html

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Programy ekonomické migrace: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ekonomicka-migrace/upozorneni-dalsi-zmeny-v-programech-ekonomicke-migrace---264732/>

<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ekonomicka-migrace/program-klicovy-a-vedecky-personal--248245/>

<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ekonomicka-migrace/program-vysoce-kvalifikovany-zamestnanec--248246/>

<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ekonomicka-migrace/program-kvalifikovany-zamestnanec--248247/>

Ministerstvo zemědělství

Program mimořádná pracovní víza: <https://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/ekonomicka-migrace/mimoradne-pracovni-vizum-pro-zemedelstvi/program-mimoradne-pracovni-vizum.html>

Hospodářská komora ČR

Práce cizinci: <https://www.komora.cz/obchod-a-sluzby/prace-cizinci/>

Hospodářská komora České republiky

Odbor legislativy, práva a analýz

Budova Florentinum – Na Florenci 2116/15

110 00 Praha 1

www.komora.cz

Tel.: +420 266 721 300

E-mail: office@komora.cz

Vydání: leden 2022